

**የኢትዮጵያ የምግብ፣ የመድኃኒትና የጤና ክብካቤ አስተዳደርና
ቁጥጥር ባለስልጣን**

**የመድኃኒት ችርቻሮ ንግድ ድርጅቶች የብቃት ማረጋገጫ አሰጣጥ እና
ቁጥጥር ሞዴል መመሪያ**

ታኅሳስ 2006 ዓ.ም

አዲስ አበባ

መግቢያ

መድኃኒት ከሰው ልጅ ጤናና ደህንነት ጋር በቀጥታ የተገናኘ በተፈጥሮውም የመርዛማነት ባሕርይ ያለውና ከጥሬ ዕቃ ዝግጅት ጀምሮ በምርት ማጓጓዝ፣ በክምችት፣ አያያዝ እና እደላ ሂደት አስፈላጊውን ጥንቃቄ ካልተደረገለት የጥራት ደረጃውን፣ ፈዋሽነቱንና ደህንነቱን ሊያጣ ወይም ሊለወጥ ስለሚችል ከአካል ጉዳት እስከ ሕይወት ማጣት ችግር የሚያስከትል በመሆኑ ደረጃውን በጠበቀና አግባብነት ባለው ባለሙያ ኃላፊነት ስራውን እንዲከናወን በማድረግ የህብረተሰቡን ጤና መጠበቅ አስፈላጊ በመሆኑ፤

የህብረተሰቡን ጤና ደህንነቱ፣ ፈዋሽነቱና ጥራቱ ካልተረጋገጠ እና ምንጩ ከማይታወቅ መድኃኒት በመጠበቅ ሊደርስ ከሚችለውን የጤና ችግር መከላከል አስፈላጊ በመሆኑ፤

በመድኃኒት ችርቻሮ ንግድ ስራ ላይ የሚሰማሩ ድርጅቶች ከሚሰጡት አገልግሎት፣ መስሪያ ቦታ፣ የሰው ሀይልና አስፈላጊ ግብአቶች እንዲሁም አያያዝ፣ አጓጓዝ፣ ክምችትና ዕደላ አንጻር ማሟላት ያለባቸውን መስፈርቶች በማሟላት የጥራት ደረጃው፣ ፈዋሽነቱንና ደህንነቱ የተረጋገጠ መድኃኒት እንዲያቀርቡ ማድረግና አግባባዊ የመድኃኒት አጠቃቀም ማስፈን በማስፈለጉ፤

ሕብረተሰቡን ደረጃውን በጠበቀ የመድኃኒት ችርቻሮ ንግድ ድርጅት፣ በሙያው በሰለጥነና ሙያዊ ስነ-ምግባር በተላበሰ የመድኃኒት ባለሙያ አማካኝነት ተገቢውን የመድኃኒት አገልግሎት ማግኘት ያለበት በመሆኑ፤

ህጋዊ የሆኑ የመድኃኒት አገልግሎት የሚሰጡ የችርቻሮ ድርጅቶችን ለመጠበቅና ከህግ ውጪ በመስራት የህብረተሰብ ጤና ሊጎዱ የሚችሉትን አካላት በመከላከል ጥራት ያለው የመድኃኒት አገልግሎት ተደራሽነት ማረጋገጥ በማስፈለጉ፤

በመሆኑም የኢትዮጵያ የምግብ፣ የመድኃኒትና የጤና ክብካቤ አስተዳደርና ቁጥጥር ባለስልጣን መድኃኒት ጥራት፣ ደህንነትና ፈዋሽነት በማረጋገጥ ረገድ የተሰጠውን ተግባርና ኃላፊነት በአግባቡ ለመወጣት በአዋጅ ቁጥር 661/2002 አንቀፅ 55(3) መሰረት ይህን ሞዴል መመሪያ አውጥቷል።

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ "የመድኃኒት ችርቻሮ ድርጅቶች ቁጥጥር መመሪያ ቁጥር 01/2006" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ትርጓሜ

በአዋጅ ቁጥር 661/2002 ያሉ የቃላት ትርጓሜዎች እንደተጠበቁ ሆነው፤ የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ መመሪያ ውስጥ፡-

- 1) "ymDኃኒ!T CRÒé ንግድ DRJ T" ሄI T ጠድኃኒ!T bፀT (ፋርማሲ) ወይም ጠDኃኒ!T ጠdBR ወይም የg- R ጠdኃኒ!T ቤት በማቋቋም በየደረጃው የመድኃኒት አገልግሎት የሚሰጥ ራሱን የቻለ ተቋም ነው፤
- 2) "መድኃኒት ቤት" ማለት አግባብ ባለው አካል በሙያው የተመዘገበ እና የሰው መድኃኒት በችርቻሮ ለማደልና በሕኪም ትዕዛዝ ቀምሞ እንዲያቀርብ የብቃት ማረጋገጫ በተሰጠው ፋርማሲስት የሚመራ የችርቻሮ ድርጅት ነው፤
- 3) "መድኃኒት መደብር" ማለት አግባብ ባለው አካል ፋርማሲስት ወይም ድራጊስት ሙያ የተመዘገበ እና የሰው መድኃኒት በችርቻሮ ለማደል የብቃት ማረጋገጫ በተሰጠው የሚመራ የችርቻሮ ድርጅት ነው፤
- 4) "ገጠር መድኃኒት ቤት" ማለት አግባብ ባለው አካል በድራጊስትነት ወይም ፋርማሲ ቴክኒሻን ሙያ የተመዘገበ እና የሰው መድኃኒት በችርቻሮ ለማደል የብቃት ማረጋገጫ በተሰጠው የሚመራ የችርቻሮ ድርጅት ነው፤
- 5) "መድኃኒት" ማለት የሰውን በሽታለመመርመር፣ ለማከም፣ ለማስታገስ ወይም ለመከላከል የሚያገለግል ማንኛውም ንጥረ ነገር ወይም የንጥረ ነገሮች ውህድ ሲሆን የናርኮቲክና ሳይኮትሮፒክ መድኃኒቶችን፣ ፕሪከርሰር ኬሚካሎች፣ የባህል መድኃኒቶች፣ ተደጋጋፊ ወይም

አማራጭ መድኃኒቶች፣ መርዞች፣ ደምና የደም ተዋጽኦዎች፣ ቫክሲኖች፣ ጨረራ አፍላቂ መድኃኒቶች፣ ኮስሞቲክች፣ የሳኒቲሪዝ ገዛጅቶች እና የሕክምና መሣሪያዎችን ይጨምራል።

- 6) "የመድኃኒት ባለሙያ" ማለት አግባብ ባለው አካል የሙያ ሥራ ፈቃድ የተሰጠው ፋርማሲስት፣ ድራጊስት ወይም ፋርማሲ ቴክኒሻን ነው።
- 7) "እገዳ" ማለት አንድ የመድኃኒት ችርቻሮ ንግድ ድርጅት ተቆጣጣሪው አካል ያወጣቸውን ተለይተው የተቀመጡ መስፈርቶች ባለማክበሩ ምክንያት በዚህ መመሪያ መሰረት ለተወሰነው ጊዜ ከመድኃኒት ንግድ ሥራው ታግዶ እንዲቆይ የሚደረግበት አስተዳደራዊ እርምጃ ነው።
- 8) "ስረዛ" ማለት አንድ የመድኃኒት ችርቻሮ ንግድ ድርጅት ተቆጣጣሪው አካል ያወጣቸውን ተለይተው የተቀመጡ መስፈርቶችን ባለማክበሩ ምክንያት የመድኃኒት ንግድ ሥራ ላይ እንዳይሰማራ ለማድረግ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱን በመሰረዝ የሚወሰድ አስተዳደራዊ እርምጃ ነው።
- 9) " አግባብ ያለው አካል" ማለት የክልሉ የምግብ፣ የመድኃኒት እና የጤና ነክ አስተዳደርና ቁጥጥር ስራን የሚያከናውን አካል ነው።
- 10) "ሰው" ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው።
- 11) "የመድኃኒት ቅመማ" ማለት በሐኪም ትዕዛዝ መሰረት አስፈላጊ ግብዓትና ቁሳቁሶችን በመጠቀም ፈቃድ በተሰጠው የፋርማሲ ባለሙያ የሚከናወን የመድኃኒት ገዛጅት ነው ።

3. የተፈጻሚነት ወሰን

ይህ መመሪያ በክልሉ ውስጥ ባሉ የመድኃኒት ችርቻሮ ንግድ ድርጅቶች ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

4. ዓላማ

የዚህ መመሪያ ዓላማ

- 1) የመድኃኒት ችርቻሮ ንግድ ድርጅቶች ደረጃቸውን የጠበቁ እንዲሆኑ ማድረግ፤
- 2) የመድኃኒት አገልግሎት ስራ ብቃትና ሙያዊ ስነ-ምግባር ባለው የመድኃኒት ባለሙያ እንዲከናወንና መልካም የመድኃኒት ዕድላ ስራ (Good dispensing practice) እንዲሰፍን ማድረግ፤
- 3) ሕብረተሰቡ በአቅራቢያው ደህንነቱ፣ ጥራቱና ፈዋሽነቱ የተረጋገጠ እና የተጠበቀ መድኃኒት በአቅራቢያው እንዲያገኝ ለማድረግ፤ እና
- 4) ህገን አክብረው በማይሰሩ የመድኃኒት ችርቻሮ ንግድ ድርጅቶች ላይ አግባብነት ያለውን አስተዳደራዊ እርምጃ እንዲወሰድ ለማድረግ ነው።

9. የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ስለማሳደስ

- 1) ማንኛውም የመድኃኒት ችርቻሮ ንግድ ድርጅት የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱን በየአመቱ ማሳደስ አለበት።
- 2) ማንኛውም የመድኃኒት ችርቻሮ ንግድ ድርጅት የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱ ሊታደስለት የሚችለው የምስክር ወረቀቱ ካልታገደ፣ ካልተሰረዘ፣ በሌሎች አግባብ ባላቸው ህጎች ካልታገደ ወይም ድርጅቱ በራሱ ፈቃድ ስራውን ካላቋረጠ ይሆናል።
- 3) ማንኛውም የመድኃኒት ችርቻሮ ንግድ ድርጅት የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱ የሚታደስው የበጀት ዓመቱ በገባ በመጀመሪያዎቹ ሁለት ተከታታይ ወራት (ሐምሌና ነሐሴ) መሆን አለበት።
- 4) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) እና (3) እንደተጠበቀ ሆኖ የምስክር ወረቀቱን ለማሳደስ፡-
  - (ሀ) አግባብ ያላቸው መስፈርቶች የተጠበቁ ለመሆናቸው በተቆጣጣሪው አካል በኢንስፔክሽን በተገኘ ውጤት ተቋሙ የሚገኝበትን ሁኔታ ሲረጋገጥ፤
  - (ለ) ተገቢውን የአገልግሎት ክፍያ ሲፈፅም ይሆናል።
- 5) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) መሰረት በተቀመጠው የጊዜ ገደብ ውስጥ ምስክር ወረቀቱ ካልታደሰ በየወሩ 50% ተጨማሪ ቅጣት በመክፈል ለሚቀጥሉት 2 ወራት ምስክር ወረቀቱ ሊታደስለት ይችላል።
- 6) ምስክር ወረቀቱ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (5) መሠረት ሳይታደስ ከቀረ ድርጅቱ እንደተሰረዘ ይቆጠራል።
- 7) አግባብ ያለው ተቆጣጣሪ አካል የእድሳት ማመልከቻውን ጥያቄ የማይቀበል ከሆነ ለአመልካቹ ምክንያቱን በጽሑፍ ማሳወቅ አለበት።

10. የአድራሻ፣ ባለቤትነት፣ የባለሙያ ወይም ደረጃ ለውጥ

¥N¾WMM ሰው አግባብ ካለው ተቆጣጣሪው አካል ፈቃድ ሳያገኝ የአድራሻ፣ የባለቤትነት፣ የባለሙያ፣ የድርጅቱን ደረጃ ለውጥ እንዲሁም የክፍሎች ለውጥ፣ ሽግሽግ ወይም ክፍፍል ማድረግ አይችልም ።

ክፍል ሦስት
የመድኃኒት ቤት

የህንፃ ዲዛይንና የአካባቢ ሁኔታ፣ አስፈላጊ ግብዓት፣ ባለሙያና አገልግሎት አሰጣጥ ስርዓት

12. የአካባቢ ሁኔታና የህንፃ ዲዛይን

1. ማንኛውም የመድኃኒት ቤት የሚቋቋምበት አካባቢ ቀጥሎ የተዘረዘሩትን ሁኔታዎች ማሟላት አለበት!

(ሀ) ራሱን የቻለ (Self contained) እና ከማንኛውም ሌላ አገልግሎት ከሚሰጥ

ክፍል ጋር በበር ወይም በመስኮት መገናኘት የለበትም።

(ለ) ዕዳቱ ካልተጠበቀ የሕዝብ >NT b@TÂ öšš መጣያ አካባቢ ጉዳት ሊያደርስ በማይችልበት ርቀት ላይ መሆን አለበት፤

(ሐ) በመድኃኒቱ ጥራት ላይ ተጽዕኖ ሊያሳድሩ ከሚችሉ ሁኔታዎች የፀዳ ሆኖ yt à § መሰረተ ልማት ሊኖረው ይገባል።

(መ) በማንኛውም የህክምና መስጫ ተቋም ግቢ ውስጥ መሆን አይችልም።

(ሠ) የመድኃኒት ቤቱ ስም ቢያንስ በአካባቢው ወይም በአማርኛ ቋንቋ በግልጽ በሚታይ ቦታ ላይ ወይም በመግቢያ በሩ መለጠፍ አለበት።

2. ማንኛውም የመድኃኒት ቤት ክፍሎች ቀጥሎ የተዘረዘሩትን ሁኔታዎች ማሟላት አለበት!

(ሀ) አቀማመጡ ለእንቅስቃሴ፣ ለዕዳት፣ ለቁጥጥርና ለመልካም የመድኃኒት ዕደላ

ስርዓት ምቹ መሆን አለበት።

(ለ) wI | # kS, Nè wYM k¹K\$ wYM kÈW\$ yts% mçN xI bTÝ

(ሐ) GDGÄý | !- - B b, CL qI M ytqÆ mçN xI bTÝÝ bt = ¥¶

GDGÄý k+ " ½ köRöé½ kúR XÂ kXN= T yts% mçN yI bTMÝ

m) bqI BRhN | !ÃSgÆ y, CLÂ bqI yxyR Zý ýR ĀI W mçN xI bTÝ

(\ ) È%ý Ñ qTN y, qNS ÷RnIS ĀI W mçN xI bTÝ

(r) q_ - yI / Y BRhN½ öRÈ, Ā t úñ. እNSúT እና nFúT y≠ÃSgÆ

mçN xI bTÝ

- ሸ) የመድኃኒት ቤት የህንፃው ግድግዳ፣ ወለል፣ መስኮት፣ መዝጊያና ኮርኒሱ በአግባቡ የተሰራ መሆን አለበት።
- ቀ) $\frac{N}{3} \times M \times ymD \cdot n!T \cdot b \otimes yHNÚW \cdot xq \neq m \_ | \cdot RF \frac{1}{2} | XúT\tilde{A} \cdot t m úúY$
 $xdU \cdot ytUI - m\zeta N \cdot yI bTM\tilde{Y}$
- በ) ማንኛውም የመድኃኒት ቤት የማደያ ክፍል፣ የማከማቻ ክፍል፣ የመጻፍቻ ክፍል፣ የጽህፈት ሥራ ማከናወኛ ክፍል እና እንደ አስፈላጊነቱ የመቀመጫ ክፍል ሲኖረው ይገባል። ሃመድኃኒት ቤቱ $m[\tilde{A} \otimes KF\tilde{A}$ የውሀ መልቀቂያና አገልግሎት የሚሰጥ የእጅ መታጠቢያ ሲንክ ያለው መሆን አለበት።
- ተ) ማንኛውም የመድኃኒት ቤት መድኃኒት የሚቀምም ከሆነ በአንቀጽ 15፣ 18(13) እና 19 የተቀመጠው መስፈርት ማሟላት አለበት።

13. የመድኃኒት ማደያ ክፍል

1. በአንቀጽ 12 ንዑስ አንቀጽ 2 (ሀ እስከ ሸ) ስር የተቀመጠው የማደያ ክፍል ዲዛይን መስፈርት እንደተጠበቀ ሆኖ፡-
  - ሀ) መደርደሪያዎች ቢያንስ ከወላል 20 ሳ.ሜ ክፍ ብሎ ፣ ከግድግዳው እና ከጣሪያው ቢያንስ 50 ሳ.ሜ ርቆ እንዲሁም በመደርደሪያዎቹ መካከል ቢያንስ 0.5 ሜ ተራርቆ መቀመጥ አለበት፤
  - ለ) በዚህ ክፍል የተቀመጡ መድኃኒቶች አምራቹ በሚያዘው የሙቀት እና እርጥበት መጠን መሆን አለበት ፤
  - ሐ) የማደያ ባልኮኒ ስፋት ቢያንስ 0.75 ሜ. እና ርዝመት 4 ሜ መሆን አለበት፤
  - መ) የማደያ ባልኮኒው ቢያንስ 2.5 ሜትር ከመግቢያ በር እና 1.5 ሜ. ከመድኃኒት መደርደሪያ መራቅ አለበት።
  - ሠ) በማደያ ክፍሉ ውስጥ ቢያንስ 2 ሜትር ካሬ ነጻ የመጠበቂያ ቦታ ያለው መሆን አለበት።
  - ረ) በማደያ ክፍሉ ውስጥ ቢያንስ 3 ሜትር ካሬ ነጻ ቦታ ያለው መሆን አለበት።
  - ሸ) የናርኮቲክና ነጻይት-ሮፒክ መድኃኒቶች የሚቀመጡበት የሚቆለፍ ካቢኔት ወይም ክፍል ያለው፤

ቀ) በክፍሉ ውስጥ ለሀመምተኛ ምክርና መረጃ መስጫ አገልግሎት የሚወልድ በቂ የሆነ ቦታ ወይም ክፍል መኖር አለበት።

ተ) የማደያ ክፍሉ ከወለል እስከ ጣራ ቁመት ከ 2.6 ሜትር ማነስ የለበትም።

14. የመድኃኒት የማከማቻ ክፍል

1) በአንቀጽ 12 ስር የተቀመጠው መስፈርት እንደተጠበቀ ሆኖ ፦

(ሀ) የማከማቻ ክፍሉ የሚቆለፍ በር ያለው፤

(ለ) መደርደሪያዎቹ ቢያንስ ከወላል 20 ሳ.ሜ ከፍ ብሎ፤ ከግድግዳው እና

ከጣሪያው ቢያንስ 50 ሳ.ሜ ርቀ እንዲሁም በመደርደሪያዎቹ መካከል ቢያንስ 0.5 ሜ. ተራርቆ መቀመጥ አለበት፤

(ሐ) መድኃኒቱ በፓሌት የሚቀመጥ ከሆነ ፓሌቱ ከወለሉ 20 ሳ.ሜ ከፍ ብሎ፤ ከግድግዳው ቢያንስ 50 ሳ.ሜ ርቀ እንዲሁም በፓሌቶቹ መካከል ቢያንስ 0.5 ሜ. ተራርቆ መቀመጥ አለበት

(መ) በዚህ ክፍል የሚቀመጡ መድኃኒቶች አምራቹ በሚያዘው የሙቀት እና እርጥበት መጠን መሆን አለበት ፤

ሠ) መድኃኒት ወለል ላይ መቀመጥ የለበትም፤

(ረ) ጥቅም ላይ የማይወለው መድኃኒቶች ለምሳሌ የተበላሽ ወይም የመጠቀሚያ ጊዜው ያለፈበት መድኃኒት ተለይቶ የሚቀመጥበት የተለየ ቦታ ወይም ክፍል ያለው መሆን አለበት።

ሰ) የማከማቻ ክፍሉ ከወለል እስከ ጣራ ቁመት ከ 2.6 ሜትር ማነስ የለበትም።

15. የመቀመጫ ክፍል

1. ስፋቱ 9 ካሬ ሜትር ሆኖ አነስተኛው የጎን ርዝመት ቢያንስ ከ 2 ሜትር ማነስ የለበትም
2. የመቀመጫ ቤንች ቢያንስ ስፋቱ 0.75 ሜ. እና ርዝመቱ 2 ሜ መሆን አለበት፤
3. የመቀመጫ ቤንች ቢያንስ 1.5 ሜትር ከመግቢያ በር መራቅ አለበት።
4. በሚቀመመው መድኃኒት ላይ ለብክለት የማይጋልጥ እና ለቅመማ አመቺ የሆነ
5. ከመድኃኒት ማከማቻና ማደያ ክፍሎች ግንኙነት የሌለው

6. ግድግዳው ከድንጋይ ወይም ከብሎኬት የተሰራ ሆኖ ሊታጠብ በሚችል ቀለም የተቀባ፤
7. የጣሪያው ሙቀት ሊቀንስ ከሚችል ኮርኒስ የተሰራ፤
8. ወለሉ ከሲሚንቶ ወይም ሴራሚክ የተሰራ
9. የእጅ መታጠቢያ /sink/ ያለው መሆን አለበት።

16.ስለ ባለሙያ

- 1) ማንኛውም መድኃኒት ቤት አገልግሎት መስጠት የሚችለው የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ያለው ፋርማሲስት ሆኖ አግባብ ባለው አካል የተመዘገበና የሙያ ፈቃድ ያለው ሆኖ በሙያውም ሦስት ዓመትና ከዚያ በላይ ያገለገለ ከሆነ ብቻ ነው።
- 2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ አንድ የተቀመጠው መስፈርት እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም መድኃኒት ቤት የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ማግኘት የሚችለው፤
  - (ሀ) በቴክኒክ ረዳትነት ተጨማሪ ፋርማሲስት ወይም ድራጊስት ካለው፤
  - (ለ) $b \neq N \frac{3}{4} WM \text{ glz} \text{ \AA} \mid F \% ? GN \text{ bm} \text{ \AA} s \# MKN \text{ \AA} T \text{ b} \text{ \AA} \text{ \AA} W \text{ ts} \neq R \text{ \AA} XN \text{ \AA} Ys \% b ? G \text{ \AA} L \text{ tk} \text{ kl} \text{ k} \text{ \AA} n \text{ \AA}$ ፤
  - (ሠ) $y \text{ \AA} \text{ \AA} G \text{ \AA} - WN \text{ l} \text{ mw} \text{ \AA} T \text{ y} \text{ \AA} \text{ \AA} SCL \text{ yx} \text{ XM} \text{ \AA} ? \text{ mM} \text{ wYM} \text{ ሊያሰራ የማይችል } yx \mu L \text{ g} \# DI \text{ T} \text{ yl} \text{ \AA} bT \text{ wYM} \text{ yx} \text{ L} \text{ \AA} L \text{ m} - \text{ \AA} \frac{1}{2} \text{ y} \text{ \AA} R \text{ \AA} t \text{ K} \text{ \AA} \text{ y} \text{ \AA} Y \text{ \AA} T \text{ \AA} \text{ \AA} p \text{ K} \text{ Md} \text{ \AA} n \text{ \AA} \text{ \AA} \text{ \AA} C \text{ እና ሌሎች አደንዛዥ እዎች } s \# s \frac{3}{4} \text{ \AA} L \text{ \AA} n \text{ \AA}$ ፤
  - (ሰ) ቀድሞ $Ys \% bT \text{ knbr} \text{ W} \text{ m} \mid \text{ \AA} \text{ \AA} \text{ ቤT} \text{ የብቃት ማረጋገጫ } bS \text{ \AA} \text{ xW} \text{ \AA} \text{ \AA} \text{ bz} \text{ R} \text{ \AA} \text{ s} \text{ \AA} \% \text{ knbr} \text{ MSKR} \text{ wrqt} \text{ \AA} \text{ yml} \text{ s} \text{ እና የሰራ መልቀቂያ } \neq Sr \text{ \AA} \text{ ማቅረብ ሲችል፤ እና}$
  - (ሸ) $br \text{ \AA} T \text{ nT} \text{ bz} \text{ R} \text{ \AA} \text{ Ys} \text{ \AA} \text{ ከነበረ አግባብ ካለው } x \mu L \text{ የሰራ ልምድ } \neq Sr \text{ \AA} \text{ s} \text{ \AA} \text{ \AA} q \text{ CB} \text{ ይሆናል።}$
- 3) እንደአስፈላጊነቱ ድርጅቱ መያዝ የሚገባውን የባለሙያዎች ቁጥር፣ የሙያ ደረጃ፣ የሰራ ልምድና ሌሎች መመዘኛዎችን ተቆጣጣሪው አካል ሊያሻሽለው ይችላል።

2/ ስለ እያንዳንዱ የመድኃኒት ባለሙያ

(ሀ) የሙያ ወሰኑ የሚፈቅድለትን አገልግሎት ብቻ የመስጠት፤

(ለ) ወቅታዊ የሆኑ መረጃዎችን ማግኘትና በቀጣይ ትምህርት፣ ስልጠናዎችና ምዘናዎች ራሱን ብቁ የማድረግ፤

(ሐ) ባለሙያዉ ከሌሎች ጤና ባለሙያዎች ጋር ቀጣይነት ያለዉ የጋራ ግንኙነት የማድረግ፤

(መ) በማደድና በማከማቻ ክፍል ውስጥ መብላት፣ መጠጣት፣ ሲጃራ ማጨስ ወይም ሌሎች ንፅህናን የሚያጓድሉ ተግባራትን ያለማከናወን፤ እና

(ሠ) ተገቢ የሆነ የስራ ልብስ መልበስ እና የግል ንፅሕናዉን የመጠበቅ ግዴታ አለበት፡፡

(ረ) የባለሙያዎቹ የስራ ልብስ ከሌሎች ድጋፍ ሰጪ ሰራተኞች የተለየ መሆን ይኖርበታል፡፡

(ሰ) ከሙያው ጋር በተያያዘ ለሚፈጠሩ ማንኛዉም አይነት ክስተቶች ኃላፊነት አለበት፡፡

18. አስፈላጊ ግብአትና ቁሳቁስ

የመድኃኒት ችርቻሮ ቤት ቀጥሎ የተዘረዘሩትን ግብዓቶች እና ቁሳቁሶች ማሟላት አለበት፤

1. ymDጎn!T mdRd፻፲፭፻፳፻ ወይም ፓሌት፤
2. በቀላሉ መጽዳት የሚችል ለEN÷ኒ፤
3. የናርኮቲክና ሣይኮትሮፒክ መድኃኒቶች የሚቀመጡበት ባለቁልፍ ቁምሳጥን ወይም የብረት ካቢኔት፤
4. ሄqZqí መሳሪያ knÑ qT möË- ፻፲ tRä » TC፤
5. yGDGÄ Ñ qT እና እርጥበት möË- ፻፲ መሳሪያ በመድኃኒት ማደያ እና ማካመቻ ክፍል ፤
6. መድኃኒት ቤቱ kFt¾ Ñ qT ÆI bT xµÆbb! y, s%o kçn መድኃኒት ሸI #ÆcWን KFI ðC b, ÄÄRS h#e- xyR ÷NÄ!>nR (AC) wYM v¶NTI @t Rj
7. የተገልጋዮቻች ሄrðÄ wNbéች፤
8. yXúT xdU ሄ_ðÄ mæ፻፲፭፻፳፻

9. ለጽሕፈት አገልግሎት የሚወልድ - ስድስት ሺህ አስቶክ እና ቢን ካርድ
10. ማጣቀሻ መጻሕፍት ብያንስ ሀገራዊ የመድኃኒት ፎርምላሪ፣ የመድኃኒት ዕድህ ስርዓት ማኑዋል (Good Dispensing Manual)፣ አንድ ወጥ የህክምና ጋይድላይን (Standard Treatment Guideline)፣
11. እንደአስፈላጊነቱ የቁመትና ክብደት መለኪያ፣ የደም ግፊት መለኪያ ፣ የስኳር መጠን መለኪያ
12. የመድኃኒት ማደያ ክፍያ (Envelop) ፣
13. ለመድኃኒት ቅመማ ተግባር የሚወሉ አስፈላጊ ግብአቶች (ዕዝል 5) ይመልከቱ ።

19. SI yQm¥ tGÆR

1. ¥N¾WM Í R¥s! SI , qM¥cW ymD`n!T ZGJ èC ZRZR mr© xà Lè mÃZ YñRb→AÝ
2. yQm¥ tGÆR y, kÂWnW b`§ðW Í R¥s!ST wYM bs# yORB töÈÈ¶nT y, s, I¶ ðC Í R¥s!SèC BÒ mçN አለበት።
3. ¥N¾WM Í R¥s! %s# qMä y, ÄwÈcW ZGJ èC I, ÄdRs#T g#ÄT b?G t - Äqf ይሆናል።
4. bÍ R¥s! y, qmÑ ZGJ èC mÃí §Y b, I - ù g§+ { /æC½
  - (ሀ) yÍ R¥s!W SMÄ xDራፍ½
  - (ለ) yZGJ t\$ SM wYM by> Ynt\$ ygb#TN ንጥረ ነገሮች mጠN½
  - (ሐ) SI xwúsÇ wYM x- " qÑ ቢያንስ በአማርኛ ወይም bxµÆb!ው ገ Nì የተጻፈ mçN xI bTÝ
  - (መ) የታካሚው ስም
  - (ሠ) እንደአስፈላጊነቱ ጥንቃቄ የሚደረግባቸው ሁኔታዎች
  - (ረ) የተዘጋጀበት ጊዜ
  - (ሰ) ጥቅም የሚውልበት ጊዜ
  - (ሸ) የአቀማመጥ ሁኔታ
  - (ቀ) ያዘጋጀው ፋርማሲስት ስምና ፊርማ

ክፍል አራት

መድኃኒት መደብር

የህንፃ ዲዛይንና የአካባቢ ሁኔታ፣ አስፈላጊ ግብዓት፣ ባለሙያና አገልግሎት አሰጣጥ ስርዓት

20. የአካባቢ ሁኔታና የህንፃ ዲዛይን

1. ማንኛውም የመድኃኒት መደብር የሚቋቋምበት አካባቢ ቀጥሎ የተዘረዘሩትን ሁኔታዎች ማሟላት አለበት፡-

(ሀ) ራሱን የቻለ (Self contained) እና ከማንኛውም ሌላ አገልግሎት ከሚሰጥ ክፍል ጋር በበር ወይም በመስኮት መገናኘት የለበትም፡፡

(ለ) ዕዳቱ ካልተጠበቀ የሕዝብ >NT b፣TĀ öšš መጣያ አካባቢ ጉዳት ሊያደርስ በማይችልበት ርቀት ላይ መሆን አለበት፤

(ሐ) በመድኃኒቱ ጥራት ላይ ተጽዕኖ ሊያሳድሩ ከሚችሉ ሁኔታዎች የፀዳ ሆኖ yt à § መሰረተ ልማት ሊኖረው ይገባል፡

(ሠ) በማንኛውም የህክምና መስጫ ተቋም ግቢ ውስጥ መሆን አይችልም፡፡

(ረ) የመድኃኒት መደብሩ ስም ቢያንስ በአካባቢው ወይም በአማርኛ ቋንቋ በግልጽ በሚታይ ቦታ ላይ ወይም በመግቢያ በሩ መለጠፍ አለበት፡፡

2. ማንኛውም የመድኃኒት መደብር ክፍሎች ቀጥሎ የተዘረዘሩትን ሁኔታዎች ማሟላት አለበት፤

(ሀ) አቀማመጠ ለእንቅስቃሴ፣ ለዕዳት፣ ለቁጥጥርና ለመልካም የመድኃኒት ዕደላ ስርዓት ምቹ መሆን አለበት፡፡

(ለ) wI L kS, Nè wYM k¹K§ wYM kĒW§ yts% mçN xI bTŸ

(ሐ) GDGÄý ሊታጠብ b, CL qI M ytqÆ mçN xI bTŸ bt = ¥¶ GDGÄý k+ " ½ köRöé½ kúR XĀ kXN= T yts% mçN yI bTMŸ

(ሐ) bqf BRhN ሊ.ĀSgÆ y, CLĀ bqf yxyR Zý ýR ĀI W mçN xI bTŸ

(ላ) È%ý Ñ qTN y, qNS ÷RnIS ĀI W mçN xI bTŸ

(ረ) q_ - yi /Y BRhN½ öRÈ, Ā túñ. እNSúT እና nFúT y¥ĀSgÆ mçN xI bTŸ

22. የመድኃኒት የማከማቻ ክፍል

1) በአንቀጽ 20 ስር የተቀመጠው መስፈርት እንደተጠበቀ ሆኖ :-

(ሀ) የማከማቻ ክፍሉ የሚቆለፍ በር ያለው፤

(ለ) መደርደሪያዎቹ ቢያንስ ከወላል 20 ሳ.ሜ ከፍ ብሎ፤ ከግድግዳው እና

ከጣሪያው ቢያንስ 50 ሳ.ሜ ርቆ እንዲሁም በመደርደሪያዎቹ መካከል ቢያንስ 0.5 ሜ. ተራርቆ መቀመጥ አለበት፤

(ሐ) መድኃኒቱ በፓሌት የሚቀመጥ ከሆነ ፓሌቱ ከወለሉ 20 ሳ.ሜ ከፍ ብሎ፤ ከግድግዳው ቢያንስ 50 ሳ.ሜ ርቆ እንዲሁም በፓሌቶቹ መካከል ቢያንስ 0.5 ሜ. ተራርቆ መቀመጥ አለበት

(መ) በዚህ ክፍል የሚቀመጡ መድኃኒቶች አምራቹ በሚያዘው የሙቀት እና እርጥበት መጠን መሆን አለበት፤

ሠ) መድኃኒት ወለል ላይ መቀመጥ የለበትም፤

(ረ) ጥቅም ላይ የማይወለዱ መድኃኒቶች ለምሳሌ የተበላሽ ወይም የመጠቀሚያ ጊዜው ያለፈበት መድኃኒት ተለይቶ የሚቀመጥበት የተለየ ቦታ ወይም ክፍል ያለው መሆን አለበት።

ሰ) የማከማቻ ክፍሉ ከወለል እስከ ጣራ ቁመት ከ 2.6 ሜትር ማነስ የለበትም።

2) ሃመድኃኒት ቤቱ m[Ä© KFA የውሀ መልቀቂያና አገልግሎት የሚሰጥ የአጅ መታጠቢያ ሲንክ ያለው መሆን አለበት።

3) DRJ t\$y{HfT | %o | ማከናወንና የስራ ልብስ ለመቀየር አመቺ የሆነ ፣- ያለው መሆን አለበት።

23.ስለ ባለሙያ

1. ማንኛውም የመድኃኒት መደብር አገልግሎት መስጠት የሚችለው የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ያለው ፋርማሲስት ወይም ድራጊስት ሆኖ አግባብ ባለው አካል የተመዘገበና የሙያ ፈቃድ ያለው ሆኖ

(ሀ) ፋርማሲስት ከሆነ በሙያው አንድ ዓመትና ከዚያ በላይ ያገለገለ

(ለ) ድራጊስት ከሆነ በሙያው ሦስት (3) ዓመትና ከዚያ በላይ ያገለገለ

2) በአንቀጽ አንድ የተቀመጠው መስፈርት እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም መድኃኒት መደብር የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ማግኘት የሚችለው፤

(ሀ) በቴክኒክ ረዳትነት ተጨማሪ ፋርማሲስት ወይም ድራጊስትስ ካለው፤

(ለ) $b \neq N \frac{3}{4} WM \text{ glz} \hat{A} \mid F \text{ } ?GN \text{ bm} \hat{E} s \# MKN \hat{A} T \text{ b} \hat{N} \hat{A} W \text{ ts} \neq R \hat{e} \text{ XN} \hat{A} Y s \% \text{ b} ?G \hat{A} L t k l k l \text{ k} \hat{c} n \hat{e}$

(ሐ) $y \hat{N} \hat{A} \text{ G} \hat{A} - WN \text{ l mw} \hat{E} T \text{ y} \text{ማ} \hat{A} SCL \text{ yxXM} \hat{e} \text{ ?mM} \text{ wYM} \text{ ሊያሰራ የማይችል}$
 $y x \mu L \text{ g} \# DI T \text{ y l} \hat{d} b T \text{ wYM} \text{ yxL} = L \text{ m} - \_ \frac{1}{2} \text{ y} \hat{A} R = t K \hat{A} \text{ y} \hat{o} Y = T \hat{e} p K \text{ Md} \hat{z} n ! \hat{e} C$
እና ሌሎች አደንዛኝ ጎረቤቶች $s \# \frac{3}{4} \hat{A} L \hat{c} n \hat{e}$

(መ) ቀድሞ $Y s \% b T \text{ knbr} W \text{ m} \mid \text{ ባ} \hat{A} \text{ ቤT} \text{ የብቃት ማረጋገጫ} \text{ bS} \hat{N} \hat{I} \text{ xW} \_ \hat{e} \text{ bzR} \hat{u} \text{ sls} \% \text{ knbr} \text{ MSKR} \text{ wrqt} \hat{s} \text{ yml} \text{ s} \text{ እና የስራ መልቀቂያ} \text{ } \neq Sr \hat{c} \text{ ማቅረብ ሲችል፤ እና}$

(ሠ) $br \hat{A} T n T \text{ bzR} \hat{u} \text{ Ys} \text{ } \text{ ከነበረ አግባብ ካለው} \text{ x} \mu L \text{ የስራ ልምድ} \text{ } \neq Sr \hat{c} \text{ sl} \hat{A} q C B$
ይሆናል።

3) እንደአስፈላጊነቱ ድርጅቱ መያዝ የሚገባውን የባለሙያዎች ቁጥር፣ የሙያ ደረጃ፣ የስራ ልምድና ሌሎች መመዘኛዎችን ተቆጣጣሪው አካል ሊያሻሽለው ይችላል።

24. የመድኃኒት ባለሙያ ኃላፊነትና ግዴታዎች

1. ማንኛውም የቴክኒክ ኃላፊ ባለሙያ፤

- (ሀ) ከአስተዳደር ጋር ቀጥታ ግንኙነት የማድረግ፤ ወደ ተለያዩ የተቋሙ ክፍሎች የመግባትና ከሚሰጠው አገልግሎት ጋር የተያያዙ ሰነዶችን መቆጣጠር፤
- (ለ) ስለ እያንዳንዱ ባለሙያ የስራ ድርሻ ኃላፊነት የሚገልጽ ሰነድ ማዘጋጀትና ሁሉም ባለሙያዎች የመድኃኒትና ሕክምና መገልገያ ጥራትና ደህንነትን ሲጨምሩ የሚችሉ ስልጠናዎች እንዲያገኙ ማድረግ፤
- (ሐ) የድርጅቱን የመድኃኒት ክምችት እና አጠቃላይ የመድኃኒት ዕድላ ስርአት የመከታተልና የጥራት፣ የደህንነት እና የፈዋሽነት አደጋዎችን የመቆጣጠር ሀላፊነት አለበት
- (መ) yœY÷T épK መድኃኒት፣ èC እና snì C ኃላፊዉ q!EF ÆI W qMú_N ቆልፎ ቁልፉን mÃZ አለበት፤
- (ሠ) የቅድመ ምረቃ ተማሪዎች የሚማሩት ትምህርት በተግባር እንዲለማመዱ ሲፈቀድ የቅርብ ክትትል ማድረግ፤
- (ረ) የሚወጡ አገር አቀፍ ደረጃዎችንና መመሪያዎችን የመተግበርና የማስተግበር ግዴታ፤
- (ሰ) ያልተፈቀደለት ማንኛውም ሰዉ ወደ ማደያና ማከማቻ ክፍል እንዳይገባና የመጋዘንና የክምችት ቁጥጥር በተገቢዉ መንገድ መከናወኑን ማረጋገጥ፤
- (ሸ) መደርደሪያዎችንና ማከማቻ ቦታዎችን ለሚያፀዳ ሰዉ ማድረግ ያለበትን ጥንቃቄ ማሳወቅ፤
- (ቀ) b¥YñRbT glz@ tmúY yÑ Ã dr©Â tf§g!WN y| % LMD ÆI WÂ bWKLÃዉ wQT I § | % yI ¶ W ÆI Ñ Ã kfST wR §Lbi - glz@ tKè Ñ I# glz@ XNÃ!s% አግባብ ያለዉን አካል ¥SfqD፤ እና
- (በ) በWKLÃዉ wQT ስለ ተተኪዉ ባለሙያ ሙሉ መረጃ መያዝ ይኖርበታል።

2. ስለ እያንዳንዱ የመድኃኒት ባለሙያ

- (ሀ) የሙያ ወሰኑ የሚፈቅድለትን አገልግሎት ብቻ የመስጠት፤
- (ለ) ወቅታዊ የሆኑ መረጃዎችን ማግኘትና በቀጣይ ትምህርት፣ ስልጠናዎችና ምዘናዎች ራሱን ብቁ የማድረግ፤

- (ሐ) ባለሙያዉ ከሌሎች ጤና ባለሙያዎች ጋር ቀጣይነት ያለዉ የጋራ ግንኙነት የማድረግ፤
- (መ) በማደያና በማከማቻ ክፍል ውስጥ መብላት፣መጠጣት፣ሲጃራ ማጨስ ወይም ሌሎች ንፅህናን የሚያጓድሉ ተግባራትን ያለማከናወን፤ እና
- (ሠ) ተገቢ የሆነ የስራ ልብስ መልበስ እና የግል ንፅሕናዉን የመጠበቅ ግዴታ አለበት፡፡
- (ረ) የባለሙያዎቹ የስራ ልብስ ከሌሎች ድጋፍ ሰጪ ሰራተኞች የተለየ መሆን ይኖርበታል፡፡
- (ሰ) ከሙያው ጋር በተያያዘ ለሚፈጠሩ ማንኛዉም አይነት ክስተቶች ኃላፊነት አለበት፡፡

25.አስፈላጊ ግብአትና ቁሳቁስ

የመድኃኒት መደብር ቀጥሎ የተዘረዘሩትን ግብዓቶች እና ቁሳቁሶች ማሟላት አለበት፤

1. ymDኃን!T mdRdቫፌፌች ወይም ፓሌት፤
2. በቀላሉ መጽዳት የሚችል ለN÷ኒ፤
3. የሃይኮትሮፒክ መድኃኒቶች የሚቀመጡበት ባለቁልፍ ቁምሳጥን ወይም የብረት ካቢኔት፤
4. ሄqZቫ መሳሪያ knፒ qT möË- ቫፌ tRä » TC፤
5. yGDGÄ ፒ qT እና እርጥበት möË- ቫፌ መሳሪያ በመድኃኒት ማደያ እና ማከማቻ ክፍል ፤
6. መድኃኒት መደብር kFt¾ ፒ qT ለi bT xµፌbb! y, s%o kçn መድኃን!T ለi #ፌcWን KFI 0C b, ለÄRS h#ፌ- xyR ÷NÄ!>nR (AC) wYM vፌNTI ፌt R፤
7. የተገልጋዮዎች ሄrፌፌ wNbፌፌ፤
8. yXúT xdU ሄ_ፌፌ mፌቫፌ፤
9. ለጽሕፈት አገልግሎት የሚወል - r' ፌ½ እስቶክ እና ቢን ካርድ
10. ማጣቀሻ መሳሕፍት ቢያንስ ሀገራዊ የመድኃኒት ፎርምላሪ፣ የመድኃኒት ዕደላ ስርዓት ማኑዋል (Good Dispensing Manual)፣ አንድ ወጥ የህክምና ጋይድላይን (Standard Treatment Guideline)፤
11. የመድኃኒት ማደያ ከረጢት(Envelop) ፤

ክፍል አምስት

ገጠር መድኃኒት ቤት

የህንፃ ዲዛይንና የአካባቢ ሁኔታ፣ አስፈላጊ ግብዓት፣ ባለሙያና አገልግሎት አሰጣጥ ስርዓት

26. የአካባቢ ሁኔታና የሕንፃ ዲዛይን

1. ማንኛውም የገጠር መድኃኒት ቤት የሚቋቋምበት አካባቢ ቀጥሎ የተዘረዘሩትን ሁኔታዎች ማሟላት አለበት!

(ሀ) ራሱን የቻለ (Self contained) እና ከማንኛውም ሌላ አገልግሎት ከሚሰጥ ክፍል ጋር በበር ወይም በመስኮት መገናኘት የለበትም።

(ለ) ፅዳቱ ካልተጠበቀ የሕዝብ >NT b@TÂ öšš መጣያ አካባቢ ጉዳት ሊያደርስ በማይችልበት ርቀት ላይ መሆን አለበት፤

(ሐ) በመድኃኒቱ ጥራት ላይ ተጽዕኖ ሊያሳድሩ ከሚችሉ ሁኔታዎች የፀዳ ሆኖ yt à § መሰረተ ልማት ሊኖረው ይገባል።

(ሠ) በማንኛውም የህክምና መስጫ ተቋም ግቢ ውስጥ መሆን አይችልም።

(ረ) የገጠር መድኃኒት ቤቱ ስም ቢያንስ በአካባቢው ወይም በአማርኛ ቋንቋ በግልጽ በሚታይ ቦታ ላይ ወይም በመግቢያ በሩ መለጠፍ አለበት።

2. ማንኛውም የገጠር መድኃኒት ቤት ክፍሎች ቀጥሎ የተዘረዘሩትን ሁኔታዎች ማሟላት አለበት!

(ሀ) አቀማመጡ ለእንቅስቃሴ፣ ለፅዳት፣ ለቁጥጥርና ለመልካም የመድኃኒት ዕደላ ስርዓት ምቹ መሆን አለበት።

(ለ) wl ሱ kS, Nè wYM k¹K§ wYM kËW§ yts% mçN xl bTÝ

(ሐ) GDGÄý L-- B b, CL qlM ytqÆ mçN xl bTÝ bt= ¥¶ GDGÄý k+ " ½ köRöé½ kúR XÂ kXN= T yts% mçN yl bTMÝ

(መ) bqf BRhN ሊ.ÃSgÆ y, CLÂ bqf yxyR Zý ýR ĀI W mçN xl bTÝ

(\ ) È%ý Ñ qTN y, qNS ÷Rn!S ĀI W mçN xl bTÝ

(r) q-- yi /Y BRhN½ öRË, Ā t úŊ. እNSúT እና nFúT y≠ÃSgÆ mçN xl bTÝ

3. የገጠር መድኃኒት ቤት የህንፃው ግድግዳ፣ ወለል፣ መስኮት፣ መዝጊያና ኮርኒሱ በአግባቡ የተሰራ መሆን አለበት።

28. የመድኃኒት የማከማቻ ክፍል

1. በዚህ አንቀጽ 26 ስር የተቀመጠው መስፈርት እንደተጠበቀ ሆኖ :-

(ሀ) የማከማቻ ክፍሉ የሚቆለፍ በር ያለው፤

(ለ) መደርደሪያዎቹ ቢያንስ ከወላል 20 ሳ.ሜ ከፍ ብሎ ፣ ከግድግዳው እናሀ ከጣሪያው

ቢያንስ 50 ሳ.ሜ ርቆ እንዲሁም በመደርደሪያዎቹ መካከል ቢያንስ 0.5 ሜ. ተራርቆ መቀመጥ አለበት፤

(ሐ) መድኃኒቱ በፓሌት የሚቀመጥ ከሆነ ፓሌቱ ከወለሉ 20 ሳ.ሜ ከፍ

ብሎ፣ ከግድግዳው ቢያንስ 50 ሳ.ሜ ርቆ እንዲሁም በፓሌቶቹ መካከል ቢያንስ 0.5ሜ. ተራርቆ መቀመጥ አለበት፤

(መ) በዚህ ክፍል የሚቀመጡ መድኃኒቶች አምራቹ በሚያዘው የሙቀት እና እርጥበት መጠን መሆን አለበት ፤

(ሠ) መድኃኒት ወለል ላይ መቀመጥ የለበትም፤

(ረ) ጥቅም ላይ የማይወሉ መድኃኒቶች ለምሳሌ የተበላሽ ወይም የመጠቀሚያ ጊዜው ያለፈበት መድኃኒት ተለይቶ የሚቀመጥበት የተለየ ቦታ ወይም ክፍል ያለው መሆን አለበት።

(ሰ) የማከማቻ ክፍሉ ከወለል እስከ ጣራ ቁመት ከ 2.6 ሜትር ማነስ የለበትም።

2. የገጠር መድኃኒት ቤቱ m[Ä© KFA የውሀ መልቀቂያና አገልግሎት የሚሰጥ የእጅ መታጠቢያ ሲንክ ያለው መሆን አለበት።

3. DRJ t\$y{HFT | % | ማከናወንና የስራ ልብስ ለመቀየር አመቺ የሆነ ፣- ያለው መሆን አለበት።

29. ስለ ባለሙያ

1. የገጠር መድኃኒት ቤት አገልግሎት መስጠት የሚችለው የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ያለው ድራጊስት ወይም ፋርማሲ ቴክኒሻያን ሆኖ አግባብ ባለው አካል የተመዘገበና የሙያ ፈቃድ ያለው ሆኖ

31. አስፈላጊ ግብአትና ቁሳቁስ

የገጠር መድኃኒት ቤት ቀጥሎ የተዘረዘሩትን ግብዓቶች እና ቁሳቁሶች ማሟላት አለበት፤

1. $y m D \dot{z} n ! T \quad m d R d \uparrow \ddot{A} \ddot{a} \ddot{t}$ ወይም ፓሌት፤
2. በቀላሉ መጽዳት የሚችል ለጠቅላይ፤
3. $y Q Z " \quad z e \quad s N s l \quad - \quad c W N \quad m - \quad b Q \quad y \text{,} \quad \ddot{A} \ddot{S} \ddot{F} \ddot{L} \ddot{U} \ddot{c} \ddot{W} \ddot{N} \quad m D \text{` } n ! \ddot{e} C \quad y \text{,} \quad Y Z \quad k \zeta n \quad \neq q Z q \ddot{I}$
መሳሪያ $k n \ddot{N} \quad q T \quad m \ddot{o} \ddot{E} - \quad \uparrow \ddot{A} \quad t R \ddot{a} \quad \gg \quad T C$ ፤
4. $y G D G \ddot{A} \quad \ddot{N} \quad q T$ እና እርጥበት $m \ddot{o} \ddot{E} - \quad \uparrow \ddot{A}$ መሳሪያ በመድኃኒት ማደያ እና ማካመቻ ክፍል፤
5. የገጠር መድኃኒት ቤቱ $k F t \frac{3}{4} \quad \ddot{N} \quad q T \quad \ddot{A} l \quad b T \quad x \mu \ddot{A} e b b ! \quad y \text{,} \quad s \% \quad k \zeta n$ መድኃኒት ልሳን $\# \ddot{E} c W \ddot{N}$
 $K F I \quad \ddot{O} C \quad b \text{,} \quad \ddot{A} \ddot{A} \ddot{R} S \quad h \# \# \ominus \rightarrow \quad x y R \quad \div N \ddot{A} ! > n R \quad (A C) \quad w Y M \quad v \# \# T I \quad \text{e} t \quad R \ddot{I}$
6. የተገልጋዮቻችን $\neq r \ddot{o} \ddot{A} \quad w N b \acute{e} \ddot{t} \ddot{I}$
7. $y X \acute{u} T \quad x d U \quad \neq \_ \ddot{o} \ddot{A} \quad m \acute{o} \uparrow \ddot{A} \ddot{I}$
8. ለጽሕፈት አገልግሎት የሚወልድ - $r ' \quad \text{e} \frac{1}{2}$ እስቶክ እና ቢን ካርድ
9. ማጣቀሻ መጻሕፍት፤
10. የመድኃኒት ማደያ ክፍል (Envelop)፤

ክፍል ስድስት

የመድኃኒት ችርቻሮ ንግድ ድርጅቶች

ስለ መድኃኒት አቅርቦት፣ ሽያጭ፣ ዕደላ ስርዓት እና ባለ-ገንዘብ ጥገና

32. ስለ መድኃኒት አቅርቦት፣ ሽያጭ እና ዕደላ ስርዓት

1. ማንኛውም የመድኃኒት ችርቻሮ ድርጅት

(ሀ) የመድኃኒት ግዢ መፈጸም የሚችለው በስሙ ፈቃድ በተሰጠው ባለሙያ አማካኝነት ሆኖ የመድኃኒት ግዥን ለመፈጸም የተፈቀደለት የመድኃኒት መዘርዘር መሰረት መሆን አለበት።

(ለ) የመድኃኒት ግዢው መፈጸም ያለበት ከተቆጣጠረው አካል የብቃት ማረጋገጫ ከተሰጠው የመድኃኒት አቅራቢ ድርጅት ብቻ መሆን ይኖርበታል።

(ሐ) የመድኃኒት ችርቻሮ ድርጅት WS_ y, müD ymD` n!T ሽያጭ wYM Xd\$ tGÆR y, kÂwnW yB" T ¥rUgÅ yMSKR wrqT bts- W ` §ð ÆI Ñ Ã q\$__R | R YçÂLŸ çñM ` §ðW ÆI Ñ Ã b¥YñRbT glz@t múúY yÑ Ã dr©Ã b!ÃNS yh# T >mT y| % LMD ÆI WÃ bWKLÃ wQT I& | % yI ¶ W ÆI Ñ Ã kfST wR \$Lbi - glz@ tKè Ñ I# glz@ XNÃ!s% xSfÉ, W xµL ¥SfqD xl bTŸŸ YHM bB" T ¥rUgÅ MSKR wrqT XDúT wQT mçN yI bTMŸŸ

2. **ሽያጭ** wYM Xd\$ SHtT bt- " , W \$Y I , dRs# g#ÀèC b?G ተጠያቂው የመድኃኒት ቤቱ እና ÆI Ñ ÃW YçÂLŸ

3. **ሽያጭ** wYM Xd\$ glz@ ÆI Ñ ÃW I b>t©C SI መድኃኒቱ x- " qMÃ I!drg# SI , gÆcW _N" qæC tgb!WN mr© b" LÃ b{/#F ymS- T GÁ- xi bTŸŸ

4. $\frac{3}{4}$ WM የመድኃኒት ችርቻሮ ድርጅት I >Ã+ የሚገባቸው mD` n!èCÃ y?KMÃ mgLgÃãC mÃÍ \$Y ቢያንስ yDRJ t\$ እና መድኃኒት SM፣ የአወሳሰድ ሁኔታ፣ መጠን

፤ xD%š እና የሚወሰድ ጥንቃቄ mÉF xI bT:: I g™WM drs" ymS- T GÁ-
xI bTÝ

5. ማንኛውም የመድኃኒት ችርቻሮ ድርጅት ትክክለኛና መልካም የመድኃኒት ዕደላ የአሰራር ስርዓት /SOP/ ማዘጋጀት አለበት።
6. ሄN¾WM የመድኃኒት ችርቻሮ ድርጅት bxµÆbIW t fSg! yçn# መድኃኒ!èCን y¥QrB GÁ- xI bTÝ
7. bód\$ | % \$Y yts¥%o ÆI Ñ ã N[# n+ ኮት /ጋዉን mLbSና I ml ãM XNÄ!ãG! GI W SÑ Nã Ñ ãWN y, ãúY ÆJ ¥DrG አለበት።
8. ሄN¾WM የመድኃኒት ችርቻሮ ድርጅት ያለሐክም ትእዘዝ መድኃኒት መሸጥ የለበትም። ይህ እንደተጠበቀ ሆኖ ያለሐክም ትእዘዝ የሚሸጡ መድኃኒቶች አካትትም።
9. የመድኃኒት ባለሙያዉ ከዕደላ በፊት የቀረበለትን የመድኃኒት ማዘዣ ወረቀት አግባብ ባለዉ የጤና ባለሙያ ስለመታዘዙና ደረጃዉን የጠበቀ እና ህጋዊ የመድኃኒት ማዘዣ ወረቀት መሆኑን ማረጋገጥ አለበት (ዕዝል 2 ይመልከቱ) ።
10. የመድኃኒት ባለሙያዉ የቀረበለትን የመድኃኒት ማዘዣ ወረቀት ትክክለኛነት ከተጠራጠረና የተገልጋይ ደህንነት አደጋ ላይ የሚጥል መስሎ ከታየዉ ያዘዘዉን የጤና ባለሙያ በማንኛዉም መንገድ አግኝቶ ማማከር አለበት።
11. በለሙያዉ ስለሚያድለው መድኃኒት ተገቢና የተሟላ መረጃ መስጠት አለበት።
12. የናርኮቲክና ሳይኮትሮፒክ መድኃኒቶች ለእዚህ ተብሎ በተዘጋጀዉ የመድኃኒት ማዘዣ ወረቀቶች ብቻ ማደል አለበት (በዕዝል 3 ይመልከቱ) ።

33. SI ¶RD xããZã ¶±RT

1. ሄN¾WM የመድኃኒት ችርቻሮ ድርጅት

(ሀ) SI xk¥ÒcW½ SI qm¥cWã SI xd\$çW mD` n!èCã y?KMã mgLgããC
y, gL[# x!N< Yí CN½ drs©CN½ yKMCT möË- ¶ã µRì CNã ymúsl #TN ZRZR
mr©ãCN½

ክፍል ሰባት

አስተዳደራዊ እርምጃ

34. ማስጠንቀቂያ ስለ መስጠት

1. ማንኛውም የመድኃኒት ችርቻሮ ድርጅት የፈፀመው ጥፋት የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት የማያሳግድ፣ የማያሰርዝ ወይም በወንጀል የማያስጠይቅ ከሆነ ተቆጣጣሪ አካሉ እንደአግባብነቱ የቃል ወይም የዕሁፍ ማስጠንቀቂያ ሊሰጠው ይችላል።
2. ተቆጣጣሪ አካሉ ድርጅቱ በተሰጠው ማስጠንቀቂያ መሰረት አስፈላጊውን ማስተካከያ ካላደረገ ሌሎች አግባብነት ያላቸውን አስተዳደራዊ እርምጃዎችን ይወስዳል።

35. ግንኙነት T [ÖNÝ Uej` `` [kትን eKTÑÉ

- 1) ተቆጣጣሪው አካል ግንኙነት T [ÖNÝ Uej` `` [kትን kØKA ከተዘረዘሩት Uj ንድቶች uአንጻ ቻፍቶት `` እስቻ አንጻ ዓመት KTጋን ስጋ? K-Áግጻ ልጅLM።
  - (ሀ) DRJ tN b` ŠõnT y, m%W የመድኃኒት ልጅ ስጋ ፈቃዱ ካልታደሰ፤
  - (ለ) yB" T ጽrUgÅ MSKR wrqT እንዳያሰጡ የሚያደርጉ መሰረታዊ መስፈርቶችን xÜDI ð ktgß፤
  - (ሐ) yDRJ t\$ s%t¼ ተቆጣጣሪው አካል yq\$__R ተግባሩን እንዳያከናውን ጽግግግWNM xYnT እንቅፋት ከፈጠረ፤
  - (መ) በተቆጣጣሪው አካል የጽሁፍ ማስጠንቀቂያ ተሰጥቶት ተገቢውን ማስተካከያ ሳያደርግ ከቀረ፤
  - (ሠ) ማንኛውንም የሙያ ስነ ምግባር ሲጥስና ይህው በሚመለከተው አካል ሲረጋገጥ፤
  - (ረ) በአዕምሮ ሕመም ወይም ስራን በአግባቡ ሊያሰራ በማያስችል ዓይነት የአካል ጉድለት ወይም ከመጠን በላይ የአልኮል መጠጥ፣ የናርኮቲክና ሳይኮትሮፒክ መድኃኒቶችን ወይም ሌላ ምጥን በመወሰድ በሚመጣ የአዕምሮ ሕመም ወይም በእድሜ መግፋት ምክንያት ተግባሩን በአግባቡ ለማከናወን የማይችል ባለሙያን ካሰራ፤

- (ቀ) የDRJ ቱN\$ KFI ሰC I mñገጃ ወይም I m" - xgLGI ሰT sl- qM ktgβ፤
  - (በ) f" D kts- W ኃላፊ፣ bxGÆb# ktwkl W ለI ሽ ሸ ወይም በኃላፊው ክትትል ስር ከሚሰራ ረዳት ባለሙያ WÀ ymDኃn!T Xd§ tGER ሲያቀላውN ktgβ፤
  - (ተ) DRJ ቱN b` §ፅnT y, m%W የመድኃኒት ለI ሽ ሸ ከሰስት ጊዜ በላይ በስራ ገበታው አለመኖሩ ከተረጋገጠ፤
  - (ቸ) በመድኃኒት ማዘዣ ወረቀት የሚታደሉ መድኃኒቶችን ያለማዘዣ ሲያድል ከተገኘ፤
  - (ኘ) ከህብረተሰብ ጤና ቁጥጥር አንጻር ተቆጣጣሪው አካል ምክንያታዊ ነ" < wKA ያወጣቸውን K!KAች } S ddጃ ግድፈቶች መኖራቸው ሲረጋገጥ።
- 2) É` ስ ~ uK!L አግvw vK" < አ" M uንዕÉ Y ^ Lጃ እንርጃW^ ቻታሽጃ ¼wnት T [ፅግY Uei` " [k~ አግvw ለK" < አ" M K" cላሁት K} S ddጃ ሽ? ይታገዳል።
- 3) ተቆጣጣሪው አካል ድርጅቱን ሲያግድ ያለው አሰራር አግባብ ያለውን አስተዳደራዊ እርምጃ መመሪያ በመከተል መሆን አለበት። እንዲሁም ድርጅቱ K-ታሽÉ ¼ቻKuትን U፣ ንያትና ¼} " Wጃ" <ን እ` U፣ KÉ` ስ ~ u፣ G<ፅ ¼ማሳወቅ ግዴታ አለበት።

36. ¼wnት T [ፅግY Uei` " [kትን eKSW[´

- 1) ተቆጣጣሪው አካል ¼wnት T [ፅግY Uei` " [kት ቻT ቻን K-ት uአንጃ U፣ ንያት ቢያንስ ለሁለት አመት K<` ´ ለችLM፤
  - (ሀ) ለLtmzgb½ ytkl s½ yt + brbr½ ተመሳሳሎ የቀረበ፣ በሕገ-ወጥ mNgD ወደ አገር ውስጥ ሃገ፣ ምንጩ ያልታወቀ፣ የግዢ ሰነድ የሌለው፣ ገላጭ ጽሁፍ የሌለው ወይም xúúC g§+ {h#F yጃZ wYM መድኃኒትን እንደገና አሸጎ sl!_ ktgβ፤
  - (ለ) ድርጅቱ ሄጃcWNM ለLtfqÇ ፅ" ልC bm¹_ና እንደ mD` n!T bJ M§ ማከፈ፣ b>t¼N ሄkm S% §Y ktsፄ%፣ ymRØ mWUT S% wYM ከሙያ ወሰኑና ከድርጅቱ ደረጃ ውጭ የሆኑ መድኃኒት ወይም ሌላ ተግባራትን ካከናወነ፤
  - (ሐ) yB" T ሄrUgጃ MSKR wrqt\$ytgβW bፄ+ bRbR mçn# ከተረጋገጠ፤
  - (መ) yB" T ሄrUgጃ MSKR wrqtN I ስSt¼ wgN µSt§I f፤
  - (ሠ) ድርጅቱ የሙያ ፈቃድ የሌለው ወይም ያልተመዘገበ ባለሙያን እንዲሰራ ካደረገ፤
  - (ረ) ytb§¹½ yxgLGI ሰT g!z@ ለI fbT½ gbጃ §Y XNጃYWL y-gd mDሐn!T ለሽያጭ ወይም ለእደላ ቀርቦ ktgβ፤
  - (ሰ) y?KMጃ ሽ ሸ k, fQdW m- N xBLፅ wYM xúN፣ I t- " ።

Gl sB መድኃኒትን k¹ - ፤

(ሸ) መድኃኒትን የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ከተሰጣቸው የመድኃኒት አስመጪና ጅምላ አከፋፋይ ድርጅት ወጪ ገዝቶ ከተገኘ፤

(ቀ) ድርጅቱ የተጣለበትን እገዳ በመተላለፍ ስራውን ከቀጠለ፤

(በ) bxNq{ 35 yt - qs#TN እገዳ የሚያስከትሉ ተመሳሳይ ተግባራትን በሶስት ተከታታይ አመት ውስጥ ከሁለት ጊዜ በላይ s!ĀkĀWN ktgβ፤

(ተ) ከህብረተሰብ ጤና ቁጥጥር አንጻር ተቆጣጣሪው አካል አeōLŊ እና ምክንያታዊ ነ፡ < wKA ያጸደቃቸውን K!KAኝ } S ddĀ S eō` ት ግድፈቶች መኖራቸው ከተረጋገጠ፤

(ቸ) DRJ t\$ S%WN b%o# f" D ሲያቋርጥ፤

(ኘ) DRJ t\$ xGÆB μl W xμL bNGD | %o §Y XNÄY\ ¥%o ሲደረግና ተቆጣጣሪው አካል DRJ ቱ xGÆB μl W xμL bNGD | %o XNዲ\ ¥%o እስኪፈቀድለት ድረስ የwnት T [ÖŊY Ueij` ፡፡ [kቱን ይሰረዝበታል፡፡

(ኘ) በዚህ መመሪያ አንቀጽ 9 ንኡስ አንቀጽ 5 መሰረት ሳይታደስ ሲቀር፡፡

(አ) ተቆጣጣሪ አካሉ ሳይፈቅድ የአገልግሎት አይነቱን ለመጨመር ወይም ለመቀነስ፣ አድራሻ ወይም ባለሙያ ሲቀይር ፡፡

2) ተቆጣጣሪው አካል የሰረዘ እርምጃ ሲወስድ አግባብ ያለውን አስተዳደራዊ እርምጃ መመሪያ በመከተል መስራት አለበት፡፡ እንዲሁም ድርጅቱ K=ታŊÉ ¼ቻKuትን Uj ንያትና ¼} ፡፡ WĀ` <ን አ` UÍ KÉ` Í ~ uí G<ō ማሳወቅ ግዴታ አለበት፡፡

37. የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ስለመመለስ

ማንኛውም ድርጅት፤

1) ¼wnት T [ÖŊY Ueij` ፡፡ [kት ቻ] cÖuት አገልግሎት ዓይነት፣ ቦታ ፡፡ ĀU Ā[Í K` <Ü አርፎ ¼wnት T [ÖŊY Ueij` ፡፡ [kት KT Óኘት&

2) የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱ ከታገደ ወይም ከተሰረዘ ወይም ሳይታደስ ቀርቶ በተቆጣጣሪው አካል እንዲመልስ ከታዘዘ፣ ወይም የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱን ያወጣው ባለሙያ በሂወት ከሌለ

- 3) ተቆጣጣሪው አካል ድርጅቱ የሚሰጠው አገልግሎት ለሕብረተሰቡ ጤና አደገኛ ነው ብሎ ሲያምን ወይም ድንገተኛ የሕብረተሰብ የጤና ችግር ሊፈጠር ይችላል ተብሎ ከታመነ እና ተቆጣጣሪው አካል እንዲመልስ ካዘዘ፤ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱን በሁለት የስራ ቀን ውስጥ ለተቆጣጣሪው አካል መመለስ አለበት።

38. መድኃኒትን ለሌላ አካል ስለማስተላለፍ

1. ማንኛውም ሰራውን በራሱ ፈቃድ ያቋረጠ፣ እገዳ ወይም ስረዛ የተጣለበት ድርጅት አገልግሎት ላይ መዋል የሚችሉ መድኃኒቶችን በተቆጣጣሪው አካል ፅንፎ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ላላቸው የመድኃኒት ችርቻሮ ድርጅቶች ወይም ለሌላ አግባብ ላለው ድርጅት መሸጥ ወይም ማስተላለፍ አለበት።
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ አንድ የተቀመጠው ሐሳብ እንደተጠበቀ ሆኖ አገልግሎት ላይ መዋል የሚችሉ መድኃኒቶችን መተላለፍ የሚችሉት የተጣለውን እገዳ ወይም ስረዛ ጊዜ በላይ የአገልግሎት ጊዜ የሌላቸው መድኃኒቶችን ይሆናል።

39. ስለ እገዳ መነሳት

ማንኛውም የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት የታገደበት ድርጅት የተጣለበት እገዳ ሊነሳለት የሚችለው አግባብ ላለው ቅሬታ ሰሚ አካል አቤቱታ አቅርቦ ቅሬታው ተቀባይነት ካገኘ ይሆናል።

40. መረጃ ለሕዝብ ይፋ ስለ ማድረግ

- 1) ተቆጣጣሪ አካሉ በማንኛውም የመድኃኒት ችርቻሮ ድርጅት አሰራር የህብረተሰቡን ጤና አደጋ ላይ የሚጥሉ ጥፋቶችን ካገኘ እርምጃው ከተወሰደበት ጊዜ ከአንድ ወር በኋላ እና ጉዳዩ በቅሬታ መሰማት ሂደት ውስጥ ካልሆነ መረጃውን ማንኛውንም የመገናኛ ዘዴ በመጠቀም ለሕብረተሰቡ ይፋ ሊያደርግ ይችላል።
- 2) ተቆጣጣሪ አካል እንደአስፈላጊነቱና አግባብ ነው ብሎ ሲያምን በዚህ መመሪያ አንቀፅ 34፣ 35 እና 36 ባለው ድንጋጌ መሰረት እርምጃ ሲወስድ ወዲያውኑ ለሕብረተሰቡ ይፋ ሊያደርግ ይችላል።

3) ማንኛውም ሰው ተቆጣጣሪ አካሉ ሚስጢራዊ ብሎ ከያዛቸው መረጃዎች በስተቀር ስለ ማንኛውም የመድኃኒት ችርቻሮ ድርጅት መረጃ ማግኘት ይችላል።

41. ስለ ቅሬታ አቀራረብ

ማንኛውም ሰው ስለብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት አሰጣጥ፣ እድሳት፣ እገዳና ስረዛ ወይም ሌሎች ተቆጣጣሪ አካሉ የሚወስዳቸው እርምጃዎችን በተመለከተ ቅር ከተሰኘ አቤቱታውን በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ ተቆጣጣሪ አካሉ ላቋቋመው ቅሬታ ሰሚ አካል ማቅረብ ይችላል።

ክፍል ስምንት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

42.አገልግሎት ክፍያ

ማንኛውም የመድኃኒት ችርቻሮ ንግድ ድርጅት የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ለማወጣት፣ ለማሳደስ፣ ምትክ ለማግኘት እና ለሁለተኛና ሦስተኛ ቅድመ ፈቃድ ኢንሰፔክሽን አግባብ ባለው መመሪያ መሰረት የአገልግሎት ክፍያዎች መፈፀም ይኖርበታል።

43.ተፈጻሚነት የሌላቸው ሕጎች

- 1) "ymD`n!T CRÒé DRJ T ¥à §T ĀI bT mmz¾āCĀ yB" T ¥rUgÅ MSKR wrqT xsĒ_ mm¶Ā" 1994 ዓ.ም ተሸሯል።
- 2) ይህን መመሪያ የሚቃረን ማንኛውም መመሪያ ወይም የአሠራር ልምድ ወይም ሴርኩላር ደብዳቤ በዚህ መመሪያ ውስጥ የተመለከቱ ጉዳዮችን በሚመለከት ተፈጻሚነት አይኖረውም።

44.መመሪያው የሚጻፍበት ጊዜ

ይህ መመሪያ ከ ታህሳስ 1 ቀን 2006 ጀምሮ ተፈጻሚ ይሆናል

ታህሳስ 1 ቀን 2006 ዓ.ም

የሁሉ ደነቀዉ

የኢትዮጵያ የምግብ፣ የመድኃኒትና የጤና ክብካቤ አስተዳደርና ቁጥጥር ባለሥልጣን

ዋና ዳይሬክተር

ዕዝል 1: ማመልከቻ ቅጽ

ymDኃnIT CRÒé ንግድ DRJ T | ¥| Ì M yB" T ¥rUgÅ MSKR wrqT m- yqfÄ
 ¥mLkÒ Q{

1. yxmLµC SM knxÄT _____
2. yxmLµC ymñ¶Ä xD%š
 KLL _____ øN _____ wrÄ _____
 kt¥ _____ kFt¾ _____ qbl @ _____ yb@T q\$ R _____
3. | Ì M y→sbW ymDኃnIT CRÒé DRJ T > YnT
 3.1 መድኃኒት ቤት mD`nIT mdBC  yg- R mD`nIT b@T
4. ymD`nIT CRÒé ንግድ DRJ t\$ÆI b@TnT
 4.1 yGL `šönt\$ytwsn yGL ¥HbR yxKs!xN (yWL mr© YÄÄZ)
5. ymDኃnIT CRÒé DRJ t\$| Ì M y→sbbT xD%š
 KLL _____ ዞን _____ wrÄ _____
 kt¥ _____ kFt¾ _____ ቀበሌ _____
6. xmLµC bmDኃnIT CRÒé DRJ t\$y, ñ%cW `šönt
 6.1 ÆI NBrT
 6.2 ÆI NBrTÄ ÆI Ñ Ä
 6.3 ÆI Ñ Ä
7. ymDኃnIT CRÒé ንግድ DRJ ቱን y, m%W ÆI Ñ Ä
 SM knxÄT _____
 yÑ Ä dr© _____
 (ÆI Ñ ÄW tqE¶ kçn yWL SMMnT እና የትምህርት ማስረጃ YÄÄZ)
8. እኔ _____ የተባልኩኝ በመድኃኒት ችርቻሮ ንግድ ድርጅት በመመሪያ ላይ የተቀመጡትን መስፈርቶች ስላሟላሁኝ ድርጅቱ ታይቶ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት እንዲሰጠኝ እጠይቃለሁ።

ፊርማ _____
 ቀን _____

1. ለቢሮ ስራ ብቻ የሚያገለግል

- ማመልከቻውን የተቀበለው ሰራተኛ ስም _____ ፊርማ _____
- ማመልከቻውን የተቀበለበት ቀን _____ ሰዓት _____
- የቀጠሮ ቀን _____ ሰዓት _____

ዕዝል 2: ማዘዣ ወረቀት

መደበኛ የመድኃኒት ማዘዣ ወረቀት

Standard Prescription Paper

PRESCRIPTION PAPER Code _____
 Name of institution _____ Tel. No. ....
 Patient's full name _____
 Sex ___ Age ___ Weight ___ Card No. _____
 Region: _____ Town _____ Woreda _____ Kebele _____
 House No. ___ Tel. No: _____ Inpatient Outpatient
 Diagnosis, if not ICD _____

Drug Name, Strength, Dosage Form, Dose, Frequency, Duration, Quantity, How to use & other information	Price (dispensers use only)
Rx	
Total Price	

Prescriber's	Dispenser's
Full name _____	_____
Qualification _____	_____
Registration # _____	_____
Signature _____	_____
Date: _____	_____

See overleaf

Please Note the Following Information

- 1. Prescriptions:**
  - are valid only if it has the seal of the health institution
  - filled and blank are legal documents, treat them as fixed assets
  - written and verbal information to the client complement one another
- 2. The prescriber:**
  - drug treatment is only one of the treatment options
  - write the prescription correctly and legibly
  - diagnosis and other parts of the prescription have to be complete
  - abbreviations are NOT recommended
  - please accept prescription verification call from the dispenser
- 3. The Dispenser:**
  - check legality of the prescription
  - check completeness and accuracies before dispensing
  - check for whom the medicine is being dispensed: actual client or care taker
  - if in doubt about the contents of the prescription; verify with the prescriber
  - containers used for packaging must be appropriate for the product
  - labels of drugs should be clear, legible and indelible
  - drugs should be dispensed with appropriate information and counseling
  - keep filled prescriptions at least for 2 years
- 4. Minimum drug label information** should include the following:
  - Patient name
  - Generic name, strength and dosage form of the medicine
  - Dose, Frequency and Duration of use of the medicines
  - Quantity of the medicine dispensed
  - How to take or administer the medicine?
  - Storage condition

ቅጽ 3:

Psychotropic Drugs Prescription

No .....

Name of the patient _____ Age ____ Sex ____

Address: Region _____ Town _____ Woreda _____ Kebele _____

House No. ____ Card No. ____

In patient   Out patient

Diagnosis (ICD code No.) _____

Treatment given (Drug name, strength, dosage, dose and duration)

Rx

Prescriber's	Dispenser's
Full Name _____	_____
Qualification _____	_____
Signature _____	_____
Date _____	_____

* Please see over leaf

REPRODUCTION PROHIBITED

Please Note the Following Information*

- 1. The prescription should bear the seal of the health institution.**
- 2. Prescribers should:**
  - Write the prescription correctly and legibly.
  - Treat prescription pads as personal cheque book.
  - Be receptive to calls from dispenser who is trying to verify prescription.
  - Use ICD number for the diagnosis that have impact on social stigma.
  - Prescribed only enough medication needed until the next visit.
  - Watch for signs of addiction, i.e. excessive yawning, sneezing, nervousness, constricted pupils, red nose, unusual thirst, slurred speech, needle marks.
- 3. Dispensers should:**
  - Check if the prescription is legible and neat in appearance.
  - Check quantities, directions or dosages that are unusual. If you find anything unusual clarify with the prescriber.
  - Keep blank and filled prescription properly in pharmacy section.
  - Register and keep filled prescription for at least 5 years.
  - Don't dispense copied prescription
  - Don't refill prescriptions

ቅጽ 4:

Narcotic Drugs Prescription

No .....

Name of the patient _____ Age ___ Sex ____

Address: Region _____ Town _____ Woreda _____ Kebele _____

House No. _____ Card No. _____

In patient   Out patient

Diagnosis (ICD code No.) _____

Treatment given (Drug name, strength, dosage, dose and duration)

Rx

Prescriber's	Dispenser's
Full Name _____	_____
Qualification _____	_____
Signature _____	_____
Date _____	_____

* Please see over leaf

REPRODUCTION PROHIBITED

Please Note the Following Information*

- 1. The prescription should bear the seal of the health institution.**
- 2. Prescribers should:**
  - Write the prescription correctly and legibly.
  - Treat prescription pads as personal cheque book.
  - Be receptive to calls from dispenser who is trying to verify prescription.
  - Use ICD number for the diagnosis that have impact on social stigma.
  - Provide only enough medication needed until the next visit.
  - Watch for signs of addiction, i.e. excessive yawning, sneezing, nervousness, constricted pupils, red nose, unusual thirst, slurred speech, needle marks.
- 3. Dispensers should:**
  - Check if the prescription is legible and neat in appearance.
  - Check quantities, directions or dosages that are unusual. If you find anything unusual clarify with the prescriber.
  - Keep blank and filled prescription properly in pharmacy section.
  - Register and keep filled prescription for at least 5 years.
  - Don't dispense copied prescription
  - Don't refill prescriptions.

Note: Both the narcotic drugs and psychotropic substance prescriptions are printed in three copies in which one is a carbon copy.

ዕዝል 5: ኅጂ ባሕሪያት ሪፖርት ቅጽ

Adverse Drug Event Reporting Form

Patient Name (Abbreviation)	Card No	Age, Date of birth	Sex	Weight	Height	
Ethnic group		Substance of abuse				
Information on suspected drug/vaccine S=suspected drug C=concomitantly used drugs						
Drug name(write all information including brand name batch no and manufacturer)	S/ C	Dose/dosage form, route, frequency	Date drug taking was started (D/M/Y)	Date drug reaction started (D/M/Y)	Date drug taking was stopped (D/M/Y)	Indication (Reason for drug use)
Adverse drug event description(include all available laboratory test results)						

Reaction necessitated		Reaction subside after D/C of suspected drug		
Discontinuation of drug/s	☐ YES ☐ No	☐ YES ☐ No ☐ Information not available		
Hospitalization prolonged	☐ YES ☐ No	Reaction reappear after restart of suspected drug		
		☐ YES ☐ No ☐ Information not available		
Treatment of reaction				
_____				
_____				
_____				
Outcome: ☐ Died due to the adverse event ☐ Died, drug may be contributory ☐ Not yet recovered				
☐ Recovered without sequelae ☐ Recovered with sequelae ☐ Unknown				
Sequelae				
Relevant medical conditions such as allergies, renal disease, liver disease, other chronic diseases, pregnancy etc _____				
Reported by: Name	Profession:	Email address:	Telephone	
-----	-----	-----	-----	
---	--	--	-	
Name of health institution			Date	
Product quality problem: Color change, separating of components, powdering, crumbling, caking, molding, change of odor, incomplete pack, suspected contamination, poor packaging/poor labeling, etc (Write if anything different than given above)				
Drug trade name	Batch No	Registration no	Dosage form and strength	Size /type of package
For office use only				
Received on:			Registration no:	
Key: D/M/Y ; Date /Month/Year D/C; Discontinue treatment Y;YES N;NO				

መጀመሪያ እዚህ ላይ ይጠፉ

what to report

- All suspected reactions to drugs
- Unknown or unexpected reactions
- Serious adverse drug reactions
- Unexpected therapeutic effects
- All suspected drug interactions
- Product quality problems
- Treatment failures
- Medication errors

*This ADE reporting form was prepared
by FMHACA in collaboration with MSH/SPS
and the financial support from USAID*

- NB. Drugs includes
- Conventional drugs
  - Herbal drugs
  - Traditional medicines
  - Biologicals
  - Medical supplies
  - Medicated cosmetics

ቀጥሎ እዚህ ላይ ይጠፉ

HQ2
From -----
HQ2

የጉዳይ መስጫ አገልግሎት ፈቃድ ቁጥር

Business Reply Service License No

Postage prepaid

Food, Medicine and Health care Administration and Control Authority of Ethiopia

Food, Medicine and Health Care
Administration and Control Authority
Regulatory Information Development and Dissemination Team
P.O.Box 5681-Tel.0115-523142
Addis Ababa,Ethiop

ዕዝል 6: አስፈላጊ የቅመማ ቁሳቁሶች

1. Prescription Balance	1
2. Glass/Porcelain Mortar and pestle	1
3. Graduated measuring cylinders (different sizes)	2
4. Beakers of different sizes	4
5. Spatula	2
6. Ointment tile	1
7. Glass rods	2
8. Funnel (Glass or plastic)	2
9. Flasks of different sizes	2
10. Test tubes of different sizes	2
11. Packing materials.....	
12. Water filter (candle filter).....	1

